

Ligestillingsudvalget
Christiansborg

Ligestillingsafdelingen

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Svar på spørgsmål 41 (Alm. del):

25-02-2016

I brev af 28. januar 2016 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 41:

”Ministeren bedes kommentere materiale fremsendt af Everyday Sexism Project Danmark, jf. LIU alm. del – bilag 31, og herunder bedes ministeren – evt. med bidrag fra andre ministre – redegøre for, hvilke initiativer regeringen har iværksat eller påtænker at iværksætte med henblik på at gøre op med sexisme og overgreb som beskrevet i det fremsendte materiale.”

Svar:

Det følger af ligestillingsloven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling. Chikane og sexchikane betragtes som forskelsbehandling på grund af køn og er derfor forbudt. Chikane og sexchikane kan være uønsket verbal eller fysisk adfærd med seksuelle undertoner med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed og skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt klima.

Grænserne for, hvornår den enkelte oplever at være udsat for sexisme og chikane, kan være forskellige. Det er centralt, at den enkeltes grænse respekteres, og at vi behandler hinanden med respekt og ligeværd. Derfor er det vigtigt at sætte fokus på og skabe debat om sexisme og chikane. Det gælder både på arbejdspladsen, i uddannelsessystemet, i den offentlige transport og generelt i samfundet og det offentlige rum. Everyday Sexism Project er en godt indspil til netop denne debat.

Under det danske formandskab for Nordisk Ministerråd i 2015 besluttede de nordiske ministre at sætte særligt fokus på sexisme og hadytringer. Danmark afholdt derfor et seminar om hadytringer og sexisme i København d. 2-3. november 2015, hvor eksperter, NGO'er, embedsmænd, mv. fra hele Norden delte viden og erfaringer.

Som grundlag for seminaret var der udarbejdet et kort baggrundsnotat, som bl.a. viser, at særligt unge kvinder er en udsat gruppe, der langt hyppigere end andre grupper udsættes for mere alvorlige former for krænkelse, herunder stalking og seksuelle former for chikane.

Der er ved at blive færdiggjort et opsamlingsnotat med konklusioner fra seminaret. Derudover vil der blive fuldt op på seminaret og det danske formandskab for Nordisk Ministerråd med konkrete aktiviteter, herunder med særligt fokus på unge. Aktiviteterne forventes udmeldt i foråret 2016.

I forhold til det konkrete materiale fra Everyday Sexism Project Danmark vedrørende folkeskolen, så skal der ikke herske tvivl om, at folkeskolen skal være for alle elever. Sexisme og seksuelle krænkelse er helt uacceptabelt, også i folkeskolen. Det fremgår bl.a. af folkeskolelovens formålsparagraf, at folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligestilling og demokrati.

For at sikre alle elevers trivsel og læring, skal alle skoler bl.a. have et værdiregelsæt. Skolelederen skal, når skoleåret starter, oplyse eleverne og forældrene om ordensreglerne og værdiregelsættet. Denne strategi skal give retningslinjer for god adfærd og respektfulde relationer både mellem eleverne indbyrdes og mellem eleverne og lærerne. Såfremt nogle elever ikke overholder reglerne i værdiregelsættet, kan skolelederen iværksætte foranstaltninger over for eleven.

Foruden at sikre plads til alle i folkeskolen, skal eleverne lære om bl.a. deres rettigheder og personlige grænser. Det sker bl.a. gennem den obligatoriske emne sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab, som eleverne skal have fra børnehaveklassen til 9. klasse.

Af Fælles Mål fremgår, at eleverne bl.a. skal lære om personlige grænser. Her skal de opnå indsigt i, hvorledes vold og overgreb på børn og unge kan forebygges, herunder overgreb af fysisk, psykisk og seksuel karakter. Der sættes særligt fokus på overgreb og grænseoverskridelser blandt jævnaldrende børn og unge ved, at eleverne undervises i Børnekonventionen. Undervisningen skal bidrage til elevernes forståelse af børn og unges ret til at bestemme over egen krop samt styrke deres modstanddygtighed og handlemuligheder i situationer, hvor deres personlige grænser udfordres eller overskrides.

Eleverne skal også lære om seksuelle rettigheder, herunder opnå indsigt i rettigheder relateret til køn, krop, seksualitet og familie. De skal kunne

samtale om særlige udfordringer relateret til rettighederne, samt hvad der kan bidrage til at fremme overholdelsen af rettighederne, fx FN's menneskerettigheder. Undervisningen skal bidrage til elevernes forståelse af rettighedernes betydning for deres eget og andres liv samt af, hvordan kendskabet til rettighederne kan bidrage til at fremme sundhed og trivsel for dem selv og andre.

Desuden skal eleverne i samfundsfag udvikle kompetence til aktiv deltagelse i et demokratisk samfund, herunder udvikling af kritisk tænkning og deres eget værdigrundlag. Eleverne skal bl.a. opnå en forståelse af, hvordan individer i deres identitetsdannelse gennem socialisering påvirkes af, at de indgår i forskellige sociale og kulturelle grupper og fællesskaber.

Hvordan man konkret arbejder med at sikre plads til læring og trivsel for alle elever på den enkelte skole, er et lokalt anliggende. Det påhviler dog skolens leder at sikre, at lovens forskrifter overholdes, herunder at undervisningen lever op til gældende mål for elevernes læring, og at der eksisterer et harmonisk undervisningsmiljø på skolen, hvor alle elever kan lære og trives.

Da eksemplerne fra Everyday Sexism Project også vedrører transportsektoren og arbejdspladsen, er der anmodet om bidrag fra Beskæftigelsesministeriet og Transport- og Bygningsministeriet.

I forhold til eksemplerne fra Everyday Sexism Project vedrørende arbejdspladsen, oplyser Beskæftigelsesministeriet:

”For så vidt angår seksuel chikane på arbejdspladsen fremgår det af arbejdsmiljølovens § 38, at arbejdet skal tilrettelægges og udføres således, at det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Det medfører, at seksuel chikane ikke må finde sted, da det kan medføre risiko for fysisk eller psykisk helbredsforringelse.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelse om arbejdets udførelse (§ 9 a), at det ved arbejdets udførelse skal sikres, at arbejdet ikke medfører risiko for fysisk eller psykisk helbredsforringelse som følge af mobning, herunder seksuel chikane.

Hvis en virksomhed har angivet seksuel chikane som et problem i sin arbejdspladsvurdering (APV), vil Arbejdstilsynet adressere dette i forbindelse med tilsynsbesøg og vurdere virksomhedens forebyggelse og håndtering af problemet. På samme måde kan Arbejdstilsynet følge op i forhold til en virksomhed, hvis Arbejdstilsynet bliver gjort bekendt med sager om seksuel chikane, der er anmeldt til politiet.

Det psykiske arbejdsmiljø er i fokus på størstedelen af de tilsynsbesøg, som Arbejdstilsynet udfører. Hvis der i den forbindelse konstateres problemer med seksuel chikane, afgiver Arbejdstilsynet et påbud til virksomheden om at forebygge den seksuelle chikane.

Et sådant påbud vil altid være ledsaget af et rådgivningspåbud, som betyder, at virksomheden har pligt til at bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at bistå med at løse og forebygge problemet. Derudover udløser et rådgivningspåbud en rød smiley til den pågældende virksomhed på Arbejdstilsynets hjemmeside, da det betragtes som et alvorligt arbejdsmiljøproblem.

Beskæftigelsesministeriet kan desuden oplyse, at Arbejdstilsynet har oprettet en hotline om mobning og seksuel chikane, som alle kan ringe til for at få vejledning om at forebygge og håndtere seksuel chikane.

Derudover har Arbejdstilsynet udgivet en vejledning om mobning og seksuel chikane, som vejleder virksomheder om forebyggelse og håndtering af seksuel chikane. Endvidere er der etableret en nemmere klageadgang for mobning og seksuel chikane, så man via Arbejdstilsynets hjemmeside kan indsende en klage, der bliver behandlet anonymt.

Herudover har Arbejdstilsynet, i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, udarbejdet en pjece med 10 anbefalinger til virksomhederne om forebyggelse af seksuel chikane på arbejdspladsen.

Endeligt har Arbejdstilsynet den 24. november 2015 afholdt en konference om forebyggelse og håndtering af seksuel chikane på arbejdspladsen. Målgruppen var virksomheder og arbejdsmiljøprofessionelle.”

Bidrag fra Transport- og Bygningsministeriet afventes. Når dette foreligger, vil jeg besvare spørgsmålet endeligt.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby